

It is necessary to hear every child whose rights are violated and take all comprehensive measures to restore them. There are various sources of information: from official appeals to e-mails, through the media. Another task is to monitor the activities of public authorities (both central and local) for compliance with the interests of the child.

If we are talking about local authorities, then we are talking about how their decisions meet the interests of the child, how each individual child is protected on their territory. In 2019, the Informational Guide «Children's Rights in the Chernihiv Region» was released, prepared based on the results of the «Protection of the Rights of the Child in the Chernihiv Region» project with the support of the US Embassy Democracy Fund. According to the authors of the study, today in Ukraine the problems with observance of the rights of the child are especially relevant, since they are not actually a priority in state policy. The existing normative-legal support for the protection of the rights of the child is inadequate. Among the main shortcomings are: the lack of a unified attitude and approach to the issue of child protection; lack of system, which is expressed in the absence of a unified system of bodies for the protection of the rights of the child, an algorithm for the interaction between them; outdated forms of work; outdated regulatory framework and lack of mechanisms to implement existing regulations. [2, 5] The rights of the child are, in a general sense, human rights, with the only difference that children begin to enjoy some rights as they grow up and realize their position. [2,10].

Moreover, it is necessary to observe the interests of the child in relations not only “state-child”, but also “child-family”, “child-society”. For example, domestic violence in Ukraine – physical, psychological – is very common despite the fact that it is prohibited by law. This problem exists in many countries. And in 2009, the UN Commissioner for Violence against Children was created – they understand that violence is global. Another problem is children in conflict with the law. Today, the focus is on it all over the world. The question is: how not to nurture criminals through the correctional justice system, how this system should save the child, and not vice versa.

Children not only have their own special needs, but often, unlike adult citizens, they need to protect their rights. The «World Constitution of the Rights of the Child» refers to the Convention on the Rights of the Child. It brings together the full range of human rights – civil, political, economic, social and cultural rights – relating to children in one document.

1. Convention on the Rights of the Child. URL : <https://www.unicef.org/sites/default/files/2019-04/UN-Convention-Rights-Child-text.pdf>

2. Права дитини в Чернігівській області. *Інформаційний посібник*. URL : https://martngo.org.ua/wp-content/uploads/2019/10/Публикация_Права-дитини-в-Чернігівській-області-1.pdf

Роман КАРПЕНКО

старший викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін,
кандидат юридичних наук

Анастасія ЗИБІНА

студентка ННІ права та інноваційної
освіти Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна)

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ
ЯК ОБ'ЄКТА ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**

Поняття комерційної таємниці є ширшим, ніж поняття об'єкта права інтелектуальної власності, який може входити до складу комерційної таємниці конкретного суб'єкта підприємницької діяльності. На користь такої позиції свідчить і досвід регулювання охорони комерційної таємниці в деяких іноземних країнах. Наприклад, за законодавством Франції до комерційної таємниці може належати організаційна структура підприємства, списки постачальників, особисті справи персоналу, контракти з іншими організаціями, списки клієнтів, плани розвитку бізнесу, схеми дистрибуції тощо.

Комерційна таємниця є загальною формою правової охорони об'єктів інтелектуальної власності. У науковця О.Федорук виникло питання щодо доцільності віднесення комерційної таємниці до об'єктів права інтелектуальної власності. Оскільки

будь-яка особа, що легітимно самостійно одержала відомості, що становлять комерційну таємницю, має право на їх використання без жодних обмежень, то не логічним є віднесення комерційної таємниці до об'єктів виключних прав [3]. Отже, можна впевнено сказати, що метою комерційної таємниці є охорона результатів інтелектуальної діяльності в процесі комерційної діяльності суб'єктів господарювання. Тому комерційна таємниця віднесена до об'єктів права інтелектуальної власності (виключних прав). Вона являє собою специфічний об'єкт інтелектуальної власності, тому що не вся конфіденційна інформація юридичної особи є комерційною таємницею, а лише та, яка є результатом інтелектуальної (але не обов'язково творчої) діяльності, становить комерційну цінність та щодо якої особа вживає заходів із збереження її секретності. Згідно з частиною 1 статті 36 Господарського кодексу України складі обсяг відомостей, що становлять комерційну таємницю, спосіб їх захисту визначаються суб'єктом господарювання відповідно до закону. Отже, удосконалення правового регулювання відносин щодо визначення, використання, поширення, збереження та захисту комерційної таємниці повинно бути прописаним у спеціальному законодавчому акті [1–2].

Охорона комерційної таємниці не може обмежуватись жодним строком, тобто право інтелектуальної власності є чинним протягом всього періоду існування усіх ознак комерційної таємниці. Тому, на відміну від об'єктів патентного права, комерційна таємниця охороняється протягом всього періоду, коли інформація зберігає секретність та має комерційну цінність і є невідомою іншим особам. У зв'язку з цим треба визнати більш вдалою систему охорони виробничих, організаційних та інших рішень у формі саме комерційної таємниці, ніж у формі патентування.

Під час одержання патенту особа має розкрити сутність результату своєї технічної творчості іншим, взамін цього отримує виключне, монопольне право на його використання, що посвідчується патентом. Після закінчення строку дії патенту будь-яка особа має право використовувати це технічне рішення без згоди колишнього патентовласника і без виплати винагороди йому.

У випадку охорони рішення у формі комерційної таємниці виключне право щодо її використання має лише володілець даної таємниці протягом строку збереження відповідних відомостей про зміст та сутність результату своєї творчості у таємниці. Варто зазначити, що цей строк може перевищувати строк дії патенту. Тому збереження у таємниці результату технічної творчості та охорона її у вигляді комерційної таємниці може навіть бути більш привабливим для товаровиробника порівняно з можливістю його патентування. Основними елементами та складовими системи правового захисту комерційної таємниці є: юридичне закріплення в основоположних документах підприємства; визначення відомостей, які підлягають захисту як комерційна таємниця; якісний підбір персоналу підприємства для роботи з відомостями категорії «комерційна таємниця»; визначення порядку допуску та доступу до комерційної таємниці підприємства; встановлення порядку збереження комерційної таємниці; створення на підприємстві порядку поведінки з інформацією обмеженого користування; визначення порядку взаємодії підприємства з представниками правоохоронних органів, контрольно-спостережних органів виконавчої влади, які на законодавчій основі можуть мати доступ до комерційної таємниці при виконанні ними своїх службових завдань та функцій; організація спеціального діловодства документів категорії «комерційна таємниця».

Чинне законодавство також не встановлює заходів захисту комерційної таємниці, не визначає конкретний механізм реалізації прав власників комерційної таємниці. Недосконалість чинного законодавства позбавляє власників інформації, яка належить до комерційної таємниці, належного захисту своєї власності, обмежує можливість реалізації прав особи щодо інформації з обмеженим доступом, яка створюється в процесі діяльності суб'єктів, завдає матеріальної та нематеріальної шкоди власникам комерційної таємниці.

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40–44. Ст. 356.

2. Господарський кодекс України від 16.01.2003. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

3. Федорук О. Поняття комерційної таємниці в українському законодавстві: проблеми та перспективи. *Науковий блог: Національний університет «Острозька академія»*. URL : <https://naub.oa.edu.ua/2013/ponyattya-komertsijnoji-tajemnytsi-v-ukrajinskomu-zakonodavstvipro-blemyta-perspektyvy/>.